

Tieteen Keijukaismaa

Suomentanut Selma-täti.

Ensimmäinen luku.

Lupaani viedä teidät tieteen keijukaismaahan. — Rohkea lupaus, eikö olekin, sillä monet teistä, nuoret lukijat, pitää tiedettä jonain kovin kuivana eikä ollenkaan huvittavana, jotavastoin keijukaismaa on aina kannis täynnä runoutta ja mielikuvioita. Mutta olen varmistettu vakuutettu siitä, ja toivon voivani sen todeta teille, että tiede on täynnä ihania kuvia, todellista runoutta ja ihmeitä tekeviä keijukaisia; ja mikä on vieläkin enemmän, lupaan teille, että nämä keijukaiset ovat todellisia olentoja, joita te voitte rakastaa yhtä paljon vielä silloinkin kun olette harmaapäisiä vanhuksia, kuin nuorenaikin, sillä te voitte aina tavata niitä missä ikänä kullettekin, joko maalla tai merellä, vaimoilla tai metsissä, vedessä tai ilmassa, ja vaikka nämä keijukaiset ovat aina näkymättömiä niin voitte te kuitenkin nähdä niiden ihmeellisen voiman toimimassa kaikkialla ympärillänne.

Katsokamme ensin minkälaisia satuja tiede meille kertoo ja miten paljon niillä on yhtäläisyyttä niiden vanhojen keijukaissatujen kanssa, jotka kaikki niin hyvin tunnemme. Kukapa ei tuntisi satua siitä "nukkuvasta kaunotarasta metsässä", kuinka vihas-tuonen keijukaisen lumoamana hän pisteli itsensä tappuralla ja nukkui sata vuotta. Ja kuinka hevoset tallissa, koirat pihalla, kyyhkysät räystäällä, kokki joka juuri oli antamassa korvapustia juoksupojalle, kuningas ja kuningatar ja kaikki hoviherrat ja naiset joutuivat ja jäivät lumouksen alle niin pitkäksi aikaa, että pensainkko kasvoi ympäri hovin ja peitti sen kokonaan ja kaikki oli hovissa haudan hiljaista. Mutta kun sata vuotta oli kulunut, saapui urhea prinssi ja pensainkko avautui hänelle ja kantoi ihania kukkia ja hän meni suoraan sinne missä kaunotar nukkui ja herätti hänet yhdellä suudel-malla ja kaikki koko hovin väki pääsi samalla lumouksen alta.

Voipiko tiede kertoa sadun yhtä mielenkiintoisen?

Sanokaapas, onko mitään maailmassa enemmän toimeliasta ja liikkuvaa kuin on vesi, kun se syöksee eteenpäin kohisevassa virrassa tai suihkuua ylös lähteestä, tai liru alas räystäältä, tai tanssii lammen pinnalla kun tuuli sen yli puhalttaa. Ja oleteko koskaan nähneet tämän veden "lumottuna" liikkumattomana? Katsokaa joskus pakkasaamuna sitä puroa, joka eilen virtasi ohi sinne ja näette kuinka liikkumaton se on nyt, ja kivet, joiden yli vesi eilen valui ovat nyt lujasti puristettuina jäiseen syleilyyn. Huomaa miten tuulen puhaltamat tanssivat laineet ovat jääneet paikoilleen lammen pinnalla. Ja katsokaas räystäälle. Siellä, sen sijaan että kyyhkysät olisivat jääneet lumottuina paikoilleen, on juokseva vesi pysähtynyt juuri kun se oli putoamassa alas ja muuttunut koviksi jääpuikoiksi, koristaan räystäät kristallihelyillä. Jokaisen puun ja pensaan oksilla löydätte vesipisarat nukkumassa pienten kristallien muotoisina ja suihkukähdde on kuin korkea jääkasvi pitkine alarippuvine huippukärkineen. Yksinpä henkäyksenne-

kin jähmettyy ikkunan ruudulle jäisiksi sanajalkakuvioiksi.

Kaikki tämä vesi vielä eilen oli ahkerassa liikunnossa juosten nopeasti virrassa, tippuen pikaisesti alas tai leijaillen näkymättömänä ilmassa; nyt sen on ottanut kiinni ja lumonnut liikkumattomaksi kuka? Pakkasjättiläinen loihtuillaan, joka nyt pitää veden ankarassa kouristuksessaan eikä päästä sitä menemään.

Mutta odottakaapas hetkinen ja pelastaja tulee. Muutamassa viikossa tai päivässä tai mahdollisesti muutamassa tunnissa urhoollinen aurinko, entistä kummempia säteitensä lähettää alas; raskaan harmaa taivat kirkastuu aivan kuin pensainkko avautui prinssille sadussa, ja sitten auringon säteet suutelevat jäätyneitä vettä ja vapauttavat sen. Silloin puron vesi jälleen juoksee, pisarat putoilevat puista jääpuikot räystäältä ja kosteus ikkunan ruudulta valuu alas, ja kirkkaassa lämpöisessä auringonpaisteessa vesi elää ja liikkuu jälleen.

Eikö tämä ole luonnon keijukaissatu? Tällaisia satuja kertoo tiede.

Ja edelleen, kukapa ei olisi kuulut satua Katskinistä, joka tuli puun sisästä tuoden tullessaan pätkinän, jonka sisässä oli kolme kannista lenkkiä; ensimmäinen niistä loisti kuin aurinko, toinen oli vaalea ja kuulakka kuin kuu, kolmas kirkaspilkkunen kuin tähtitaivas, ja kaikki kolme lenkkiä oli niin hienoa kangasta, että ne voi pakata kaikki yhteen pätkinän kuoreen. Mutta tiede voi kertoa niin pikuruusista ontoista kuorista, että koko kasa niitä voi pysyä yhden neulan kärjen päällä, ja joita voi tuhansittain pakata yhteen pätkinän kuoreen, ja jokainen näistä kuorista on, ei vain puku, mutta elävän olennon kokonainen asunto. Se on pikkuruinen palatsi tehty mitä hienommasta pitsistä, jokainen hienempi ja kauniimpi edellistään; ja mikä on vieläkin ihmeellisempi seikka, on se, että se pieni eläin joka tässä palatsissa asuu on rakentanut palatsinsa meren vaahdosta, vaikkakin tämä palatsin asujain ja rakentaja on vaan pikkuruinen hyttelötilkka.

Ja vihdoin, kuka on lukenut sadun "ihmeellisistä matkustajista", hän muistaa sen miehen, joka oli niin tarkkanäköinen, että osasi heittää karpästä silmään kahden mailin päästä. Mutta sanokaapas, voitte te nähdä paljaalla silmällä kaasua ennenkuin se on sytytetty, vaikkapa se tulee ulos avatusta kaasuputkesta? Ja kuitenkin, jos opitte käyttämään sitä ihmeellistä konetta, jota kutsutaan spektroskoopiksi, te voitte sen avulla erottaa erilaiset kaasut toisistaan silloinkin kun ne ovat yhdeksänkymmentä yksi miljoonaa mailia etäällä auringon pinnalla; ja vieläkin ennempi; te voitte erottaa kaikki erilaiset kaasut toisistaan kaukaisimmissakin tähdissä biljoonien mailien päässä ja voitte sanoa, josko niissä planeetoissa löytyy samanlaisia metalleja kuin on meidän maapallollamme.

Satoja tällaisia keijukaissatuja voisimme me kertoa tieteen valtakunnasta, mutta nämä kolme

riittänevät esimerkiksi, sillä meidän täytyy nyt jouduttaa tekemään tuttavuutta itsensä tieteen keijukaisten kanssa, että näkisimme ovatko ne meillä aivan yhtä todellisia kuin olivat entiset satujen keijukaiset.

(Jatkoa.)

FORT BRAGG, CAL.

Nuorisoliiton kokous pidettiin helmik. 2 päivänä, jossa valittiin uudet virkallijat. Puheenjohtajaksi Vilho Jylhä, pöytäkirjuriksi Elvi Gustafson, rahastonhoitajaksi ja myös jäsenkirjuriksi Waino Saari, kirjeenvaihtajaksi ja myös uutisten kirjottajaksi Toverittareen allekirjottanut.

"Valentine Party" pidettiin helmik. 14 päivänä, jossa jäsenet antoivat ohjelmaa suomen- sekä englanninkielellä. Orkestri soitti, jotta saimme tanssia, sekä vanhat että nuoret. Tanssittiin yhteentoista ja sitten leikittiin kahleentoista. Jäsenet laitoivat syömiset.

Nuorisoliiton kokous pidettiin myös helmik. 16 päivänä, jossa virkallijat astuivat palkkoilleen. Piilätettiin leikkiä joka kokouksen jälkeen.

Valittiin komitea joka panee leikit alkun. — Vieno Kesti.

DONORA, PA.

Tervehdys Toverittaren lukijoille, isoille sekä pienille. Tämä on ensi kertaa, kun Kirjotan Toverittareen, Minun lähdeni tulee Toveritar ja minä luen siitä Lasten- ja Nuortenosaston.

Meillä on kaksi kaulinia, musta ja ruskea.

Tässä kaupungissa on vaan neljä suomalaista perhettä.

Minä olen 11 vuotta vanha ja olen kansakoulun 6:lla luokalla. Minun veljeni on 13 vuotta vanha ja aikaa juuri käydä korkeakoulua. Sis-koni on nyt korkeakoulun 2:lla luokalla ja on 14 vuotta vanha.

Täällä ei ole ollut lunta paljon ollenkaan tänä talvena. Minun vaimoni ovat Monessen S. S. Osaston jäseniä. Käymme siellä joskus iltamissa ja toisia tovereita tervehtimässä.

Jos tämä julkaistaan, niin kirjotan toistekin.

Jalo Siren.

RADWAY CENTER, ALTA., CAN.

Terve, Maiju-täti ja kaikki, Toverittaren lukijat!

Minäkin päätin kerran kirjottaa Toverittareen. Minä olen 9 vuotta vanha ja olen kolmannella luokalla koulussa. Minusta on oikein hauskaa lukea lasten kirjoja Toverittaren Lastenosastosta.

Minulla on setä Chesterissä, Mass., jos satut näkemään tämän kirjeen, niin kirjota minulle. Meillä ei ole edes ootettaisi nyt.

No, eipä muuta kuin hauskaa maenlaskua pikku toverille.

Kerttu Tuomi.

ASTORIA, ORE.

Pienet Toverittaren lukijat! Tervehdän teitä nyt ensi kerran täällä pienellä kirjeellä.

Olen ollut vasta vähän aikaa täällä Astoriassa, joten en tiedä täällä paljonkaan sanoa. Talvi on ollut sievä ja ma aivan viheriä, joka minusta tuntuu niin kummalliselta. Minnesotassa, josta tulimme tänne, oli maa tähän vuodenaikaan paksun lumien peitossa ja järvet ja joet jäässä. Täällä sitävastoin loiskivat laineet tuossa mahtavassa Columbia-jossa. Toisinaan on tuo komea joki nelkein aivan tyyni. — Mutta minun-

han pitkin kirjottaa siitä mikä minusta on kaikista hauskinda täällä Astoriassa. Kuulua ihanneliittoon, on kaikista hauskinda. Siihen kuuluu-kin paljon reippaita poikia ja tyttöjä. Olen käynyt liiton kokouksissa vasta joitakin kertoja Aune-siskon kahssa, ja me molemmat pidämme niin siitä sakista, että emme tahdo olla sieltä kertaakaan poissa. Siellä on useampia hauskoja opettajia, joista en tunne toisia niin hyvin kuin Maiju-täidin. He pitävät meille isomille lapsille puheita, auttavat kokousten pidossa ja opettavat pienempiä lapsia lukemaan suomenkieltä.

Kun asuinme, Minneapolisissa, Minn., kuljimme siellä ahkerasti osaston sunnuntai-koulussa, jossa o- pimme lukemaan ja kirjottamaan suomenkieltä. Nyt on sinnekin kuulemma perustettu ihanneliitto. Parhaan tervehdys heille minulta ja Aune-siskoltani.

Ihanneliiton puolesta lähetän tervehdyksen kaikkien ihanneliittojen jäsenille joka palkassa missä liittoja on, sekä myöskin kaikille Lastenosaston lukijoille.

Minä olen 11 vuotta vanha ja olen kuudennella luokalla koulussa. Aune-siskoni on kolmannella luokalla ja Sally-siskoni on ensimmäisellä luokalla. Pikku Lauri-veljeni ei vielä käy koulua.

Aili Pietarila.

SOUTH CUSHING, MAINE.

Herttainen tervehdys täältä yksinäiseltä kylältä! Tämä palkkakunta sijaitsee erällä niemekkeellä Atlantin meren rannalla. Meidän kotimökki on korkealla harjulla, johon merituuli oikein vastaa. Siksi onkin talomme kovin kylmä talvella, eikä äiti voi sitä mitenkään pitää kyläksi lämpimänä, kun hän hoitaa yksin meitä viittä lasta. Mutta emme sentään ole sairastuneet edes influenssaan, vaikka olemme paleleet. On se tauti riehanut täälläkin kylällä, mutta ei niin pahasti, että kouluja olisi suluttu.

Täällä ei ole sunnuntai-koulua eikä ihanneliitto, kun täällä ei ole osastoakaan. Olen kuullut äitini ihmettelevän sitä, kun nämä ihmiset täällä elävät kovasta työstä, vaan eivät ajattele, että yöväenpuolue se olisi se puolue, johon heidän tulisi kuulua. En tiedä mihin puolueeseen ja seuraan he kukin kuuluvat.

Lukemalla Toverittarta olen oppinut lukemaan ja vähän kirjottamaan suomenkieltä. Kiitos täti Margaretta Kilpelälle New Yorkissa, kun tila- sille minulle Toverittaren ja kun vielä olette usinut sen. En tiedä millä sen teille palkitaan kun olen vielä niin pieni. Olen kyllä kasvanut paljon siitä asti kun täti oli meillä. Toukokuussa täytin 12 vuotta. Kohta minä voin antaa äitini töissä. Tulkaa meille vieraaksi ensi kesänä, täti Kilpelä, minä polmin teille marjoja ja mennään sitten yhdessä kalastamaan.

Rauha-täidin kirjoitukseen "Sosialisti-täti" vastaan, että Hulda ja koululapset olivat oikeassa ja pastorin lapset olisivat myöskin olleet hyviä, jos olisivat saaneet tehdä oman mielensä mukaan. Syy oli pastorissa ja hänen rahsakassissaan.

Onni Sallinen.

Älä unhota lainata Toverittarta vanhoilliselle naapurillesi. Kun hän tulee tietämään mitä Toveritar sisältää, ei hän voi olla sitä tilaamatta.

LEIMASIMIA (Rubber Stamps) kaikista laadusta saa tilata Toverin Kirjakaupasta.